

Suomen kielen ja kulttuurin valintakoe (kansainvälisille opiskelijoille) 18.5.2020

Lue huolellisesti kaikki koesivulla olevat ohjeet läpi.

- Ole huolellinen, että vastaat jokaiseen tehtävään oikean materiaalin perusteella.
- Kirjoita vastauksesi suomeksi. Muilla kielillä kirjoitettuja vastauksia ei oteta huomioon.
- Älä kirjoita samaan tehtävään useita vastauksia. Jos kirjoitat useita vastauksia, arvostelussa otetaan huomioon vain vastaus, josta saat vähiten pisteitä.
- Kirjoita vastauksesi erilliseen vastausdokumenttiin. Lataa vastausdokumentti valintakokeen ohjesivulta, jolta lataisit myös tämän koedokumentin. Kaikkien tehtävien vastaukset kirjoitetaan samaan dokumenttiin.
- Saat kokeen kirjoittamisen aikana käyttää apuvälineitä (sanakirjaa, kirjallisuutta tai Internetiä), mutta se ei ole suositeltavaa. Kokeeseen vastaamiseen ei jää riittävästi aikaa, jos etsit liian paljon tietoja.
- Numeroi vastauksesi. Käytä tähän koepaperiin merkittyä numerointia.
- **Älä kopioi.** Omia vastauksia ei saa kopioida suoraan Internetistä, kirjoista tai muista lähteistä. Kirjoita vastauksesi aina omin sanoin. Helsingin yliopisto voi käyttää Urkundia (= plagiaatintunnistusjärjestelmä) valintakoevastausten tarkistamiseen.

Pisteyttäminen

Valintakoe pisteytetään asteikolla 0–100. Näet osakohtaiset pisteet tästä:

Osio	Voit saada	Sinut voidaan valita vain, jos saat
1	0–50 pistettä	vähintään 20 pistettä
2	0–50 pistettä	vähintään 20 pistettä
yhteensä	0–100 pistettä	vähintään 50 pistettä

Jos saamasi pisteet jäävät alle vähimmäispistemäärän kokeen jostain osiosta, muita osia ei arvostella.

OSA 1: (0–50 p.)

Osa 1 perustuu koetta varten lukemiisi teksteihin. Tässä osassa mitataan kielitaidon lisäksi, miten osaat a) analysoida kaunokirjallista tekstiä b) kirjoittaa loogisen ja hyvin argumentoidun tekstin ja b) vastata kysymyksiin etukäteen lukemiesi kielitieteeseen liittyvien artikkeleiden perusteella.

Vastaa kaikkiin osan 1 tehtäviin kirjoittamalla kokonaisia virkkeitä ja yhtenäistä tekstiä (ei ranskalaisia viivoja).

Tehtävä 1.1 Kirjoitelma

Analysoi Maarit Verrosen novellia ”Peli” (ennakkomateriaali). Kerro lyhyesti, millainen novellin päähenkilö on ja mitä hänelle tapahtuu. Pohdi myös, mikä voisi olla novellin teema? Käytä apunasi myös alla olevaa tekstiä ”Maarit Verronen ja uuskumma”. Miten novelli on mielestäsi tyypillinen uuskumman kirjallisuuden edustaja? Entä miksi sitä voi pitää tyypillisenä Maarit Verrosen tekstinä?

Laadi kirjoitelma, jossa pohdit novellin sisältöä näiden kysymysten pohjalta. Kirjoita 200–250 sanan esseevastaus. Otsikoi kirjoitelmasi. Laske, kuinka monta sanaa vastauksessasi on, ja merkitse sanamäärä tekstisi loppuun. (0-30 pistettä; arvostelussa otetaan huomioon sekä kieli että sisältö)

Tekstiä ei julkaista verkossa.

Lähteet Suomen nykykirjallisuus 1. Toim. Hallila, Hosiaislouma, Karkulehto, Kirstinä, Ojajärvi. SKS 2013.

<https://www.tammi.fi/kirjailija/maarit-verronen>

Arvosteluperusteet:

Kirjoitelman arvioinnissa otetaan huomioon seuraavia asioita:

- Miten hyvin kirjoitelma pysyy annetussa aiheessa ja vastaa tehtävänantoon?
- Miten hyvin hakija tuo esiin oman tulkintansa tekstistä ja perustelee sen?
- Miten hyvin hakija on laatinut koherentin, loogisesti etenevän tekstin?
- Miten hyvin kirjoitelman kieli (kielioppi ja sanasto) ovat tekstilajiin sopivia? Kuinka virheetöntä teksti on?
- Miten hyvin hakija pystyy analysoimaan lukemaansa tekstiä kokeessa annetun lisäinformaation avulla?

- Miten hyvin tehtävänanto täyttyy muuten (otsikko, pituus, sanamäärän merkitseminen, luettavuus ym.)?

Jokainen kohta on noin 5 pisteen arvoinen.

Tehtävä 1.2

Vastaa seuraaviin kysymyksiin Ritva Lauryn artikkelin ”Suomi maailmankartalle” (ennakkomateriaali) perusteella. Vastaa omin sanoin. Älä kopioi tekstiä suoraan artikkelista. (0-6 pistettä)

1. Mitkä ovat suomen kielen pyöreät etuvokaalit ja miten niiden ääntäminen eroaa pyöreistä takavokaaleista? (0-2 pistettä)
 - Suomen kielen pyöreät etuvokaalit ovat /y/ ja /ö/. (1 p) Pyöreitä etuvokaaleja äännettäessä kieli on suuontelon etuosassa, kun taas pyöreitä takavokaaleja äännettäessä kieli on suun takaosassa. (1 p)
2. Millainen suomen kielen konsonanttijärjestelmä on muihin maailman kielisiin verrattuna? (0-2 pistettä)
 - Suomen kielessä konsonantit voivat esiintyä pitkinä tai lyhyinä. Tämä konsonanttien keston vaihtelu on melko harvinaista muissa maailman kielissä. (0,5 p)
 - Suomen kielessä on laskutavasta riippuen 13-17 konsonanttia, mikä on vähemmän kuin maailman kielissä keskimäärin. (0,5 p)
 - Suomen kielen konsonanttijärjestelmästä löytyy kaikki maailman tavallisimmat konsonanttityypit, ja siitä taas puuttuu epätavalliset konsonanttityypit. (0,5 p)
 - Suomen kielessä ei ole myöskään monimutkaisia konsonanttiyhdistelmiä. Esimerkiksi sanan tai tavun alussa voi suomessa olla vain kaksi konsonanttia. (0,5 p)
 - Vastauksessa mainittujen piirteiden tulee olla sellaisia, jotka on mainittu Lauryn artikkelissa. Muuten niistä ei saa pisteitä.
3. Miten agglutinoivat ja fuusioivat kielet eroavat toisistaan? (0-2 pistettä)
 - Agglutinoivissa kielissä sanavartaloihin lisätään etu- tai jälkiliitteitä niin, että sanavartalo ei muutu. (1 p) Fuusioivissa kielissä sen sijaan tapahtuu sanavartalonsisäisiä muutoksia, joilla on kieliopillisia tehtäviä: muutokset voivat ilmaista esim. aikamuotoa. (1 p)

Tehtävä 1.3

Kerro Ritva Lauryn artikkelin ”Suomi maailmankartalle” perusteella suomen kielen sanajärjestyksestä ja sen historiasta. Vastaa omin sanoin. Älä kopioi tekstiä suoraan artikkelista. (0-5 pistettä)

Arvosteluperusteet:

- Suomen kielen sanajärjestys on suhteellisen vapaa, mikä tarkoittaa sitä, että lauseen perusmerkitys ei muutu, vaikka sen lauseenjäsenten paikkaa vaihdettaisiin. Kuitenkin nykyään suomen kielessä selvästi yleisin sanajärjestys on subjekti-verbi-objekti eli SVO-sanajärjestys. Tiedetään, että aiemmin suomen kielen historiassa sanajärjestys on ollut SOV eli subjekti-objekti-verbi, mikä on edelleen vallitseva sanajärjestys monissa suomen sukukielissä. Tämän vanhan verbiloppuisen sanajärjestyksen jäänteinä voidaan pitää suomen kielen postpositioita.
- Vastauksen arvioinnissa otetaan huomioon, miten hyvin hakija vastaa tehtävänantoon sekä miten virheetöntä/ymmärrettävää vastauksen kieli on. Jos teksti on aivan suoraan kopioitu artikkelista, voi saada maksimissaan yhden pisteen.

Tehtävä 1.4

Määrittele alla olevat termit Ritva Lauryn artikkelin ”Suomi maailmankartalle” perusteella.

Vastaa omin sanoin. Älä kopioi tekstiä suoraan artikkelista. (0-4 pistettä)

1. typologia (0–1 pistettä)

- Kielitieteen ala, joka tutkii eri kielten samanlaisuuksia ja eroja.

2. areaalinen piirre (0–1 pistettä)

- Kielen piirre, jota esiintyy yleisesti jonkin tietyn maantieteellisen alueen eri kielissä.

3. polysynteettinen kieli (0-1 pistettä)

- Polysynteettisessä kielessä sanat ovat erittäin monimutkaisia: polysynteettisen kielen yksi sana voi vastata yhtä lausetta muissa kielissä.

4. isoiloiva kieli (0-1 pistettä)

- Isoiloivassa kielessä sanat eivät taivu lainkaan, vaan niillä on vain yksi muoto.

Tehtävä 1.5

Kerro Heini Lehtosen artikkelin "Monikielisyys koulussa - yksikielisestä instituutiosta limittäiskieliseen opetukseen" (ennakkomateriaali) perusteella, mitä limittäiskielinen pedagogiikka on. Kuvaa, millaista limittäiskielinen opetus on ja mitä hyötyä siitä tutkimusten mukaan on oppilaille. Kirjoita yhtenäinen teksti, jossa vastaat näihin kysymyksiin omin sanoin. Älä kopioi tekstiä suoraan artikkelista. (0-5 pistettä)

Arvosteluperusteet:

- Limittäiskielisessä pedagogiikassa opetuksessa otetaan huomioon eri kielet opetusryhmässä, jossa oppilaiden kielitaustat ovat erilaisia ja joissa oppilailla on erilaiset taidot varsinaisessa opetuskielessä. Limittäiskielisen pedagogiikan mukaan kaikki kielet ovat osa oppimista edistävää toimintaa, ja opettaja rohkaistaan ottamaan opetuksessa käyttöön oppilaiden kaikki kielelliset taidot.
- Limittäiskielisessä opetuksessa oppilaat tutustuvat oppiaineiden sisältöihin ja käsitteisiin ensin omalla kielellään. Kun asiasällöt ovat tuttuja, niitä käsitellään sitten koulukielellä – eli Suomessa suomeksi. Oppilasta kannustetaan etsimään tietoa ja käsitteitä omalla kielellään ja käyttämään omaa kieltään myös luokassa.
- Tutkimusten mukaan limittäiskielinen opetus parantaa oppilaiden oppimistuloksia – ja vahvistaa myös koulun opetuskielen taitoa. Limittäiskielinen opetus tukee oppilaiden identiteetin kehittymistä, mikä parantaa oppimistuloksia. Opettajat ovat huomanneet, että limittäiskielinen opetus motivoi oppilaita opiskelemaan, parantaa luokan ilmapiiriä ja vaikuttaa luokan vuorovaikutukseen. Oppilaat alkavat arvostaa sekä omaa että toisten oppilaiden kielitaitoa.
- Vastauksen arvioinnissa otetaan huomioon:
 - Miten hyvin hakija pysyy annetussa aiheessa ja vastaa tehtävänantoon?
 - Miten hyvin hakija on laatinut koherentin, loogisesti etenevän tekstin?
 - Miten hyvin vastauksen kieli (kielioppi ja sanasto) ovat tekstilajiin sopivia? Kuinka virheetöntä teksti on?
- 3 pistettä faktoista, 2 pistettä tekstin rakentamisesta. Jos kopioitu aivan suoraan, voi saada maksimissaan yhden pisteen.

OSA 2: (0–50 p.)

Osan 2 tehtävät mittaavat sanaston ja rakenteiden hallintaa sekä tekstin ymmärtämistä.

Tehtävä 2.1

Muuta lauseet negatiivisiksi. Kirjoita lauseet kokonaan uudestaan. (0–5 pistettä)

1. Lukemani artikkeli oli mielenkiintoinen. (0–1 pistettä)
 - Lukemani artikkeli ei ollut mielenkiintoinen.
2. Minun täytyy lukea nämä raportit. (0–1 pistettä)
 - Minun ei tarvitse (täydy) lukea näitä raportteja.
3. Oletko jo nähnyt sen uuden elokuvan? (0–1 pistettä)
 - Etkö ole vielä nähnyt sitä uutta elokuvaa?
4. Kaikki roskikset tyhjennetään joka viikko. (0–1 pistettä)
 - Kaikkia roskiksia ei tyhjennetä joka viikko.

5. Me varasimmekin pöydän ravintola Farangista. (0–1 pistettä)

- Me emme varanneetkaan pöytää ravintola Farangista.

Arvosteluperusteet: Tehtävästä voi saada yhden pisteen per kohta. Jotta kohdasta voi saada yhden pisteen, vaaditaan täysin oikein muodostettu kielteinen lause. Ainoastaan ä:n tai ö:n pisteiden puuttumisesta ei oteta pisteitä pois.

Tehtävä 2.2

Kirjoita suluisissa olevat sanat lauseeseen sopivaan monikkomuotoon. (0–7 pistettä)

1. Oli kiinnostavaa puhua (KOKENUT TUTKIJA) kanssa. (0-1 pistettä)

- kokeneiden / kokeneitten tutkijoiden / tutkijoitten

2. Lähdimme lomalle (IÄKÄS SUKULAINEN) kanssa. (0-1 pistettä)

- iäkkäiden / iäkkäitten sukulaisten / sukulaisien

3. Turistit matkustivat (SE EKSOOTTINEN KOHDE). (0–1,5 pistettä)

- niihin eksoottisiin kohteisiin

4. He tutustuivat (HIENO NÄHTÄVYYS). (0–1 pistettä)

- hienoihin nähtävyyksiin

5. Suomessa on nykyään paljon (TYÖTÖN NUORI TRADENOMI). (0–1,5 pistettä)

- työttömiä nuoria tradenomeja

6. Itä-Lapissa ei ole (VARAKAS YRITYS). (0–1 pistettä)

- varakkaita yrityksiä

Arvosteluperusteet: Tehtävästä voi saada 0,5 pistettä per sana. Jotta sanasta voi saada 0,5 pistettä, vaaditaan täysin oikea muoto.

Tehtävä 2.3

Kirjoita suluissa olevat sanat lauseeseen sopivaan muotoon. Kirjoita vastaustiedostoon vain sanat, ei koko tekstiä. Voit saada 0,5 pistettä kustakin sanasta. (0–10 pistettä)

Jenni Haukio on syntynyt Porissa 7.4.1977. Hän **1. (KÄYDÄ)** peruskoulun musiikkiluokalla, lauloi kuorossa ja opiskeli harmonikansoittoa. Haukio harrasti lisäksi yleisurheilua, jonka parissa hän toimi myös lasten ja nuorten **2. (OHJAAJA)**. Haukio opiskeli 1990-luvulla Turun yliopistossa mm. **3. (KANSAINVÄLISET SUHTEET)** ja taloustiedettä. Hän suoritti maisterin tutkinnon vuonna 2001. Opintojen jälkeen **4. (VUODET)** 2002-2017 Jenni Haukio on työskennellyt mm. kokoomuksen viestintäpäällikkönä ja Turun kirjamessujen ohjelmapäällikkönä. Haukio **5.(JULKAISTA)** kolme runokokoelmaa ja hänen runojaan on myös **6. (JULKAISTA)** antologioissa. Hänen viimeisin runokokoelmansa ”Sinä kuulet sen soiton” **7. (JULKAISTA)** vuonna 2009. Yksi Suomen **8. (MYTTY KIRJA)** vuonna 2017 oli Haukion toimittama runoantologia ”Katso pohjoista taivasta”. Vuodesta 2012 lähtien hän **9. (KIRJOITTAA)** myös Seura-lehteen luontoaiheisiä kolumneja. Haukio pitää **10. (LIKKUA LUONNOSSA)**. **11. (KIRJALLISUUS)** lisäksi Haukio on kiinnostunut mm. **12. (KERÄILLÄ TAIDE-ESINEITÄ)**. Jenni Haukio avioitui **13. (PRESIDENTTI SAULI NIINISTÖ)** kanssa vuonna 2009. Heidän **14. (PERHE)** syntyi poika, Aaro, helmikuussa 2018.

1. kävi
2. ohjaajana
3. kansainvälisiä suhteita
4. vuosina
5. on julkaissut
6. julkaistu
7. julkaistiin
8. myydyimmistä kirjoista / myydyimpiä kirjoja
9. on kirjoittanut
10. luonnossa liikkumisesta / liikkumisesta luonnossa
11. Kirjallisuuden
12. taide-esineiden / taide-esineitten keräilemisestä / keräilystä
13. presidentti Sauli Niinistön
14. perheeseensä

Arvosteluperusteet: Tehtävästä voi saada 0,5 pistettä per sana. Jotta sanasta voi saada 0,5 pistettä, vaaditaan täysin oikea muoto.

Tehtävät 2.4 – 2.6

Lue seuraava uutisteksti ja tee siihen liittyvät tehtävät 2.4, 2.5 ja 2.6.

Festivaalin melu häiritsi kaupunkilaisia

HS 12.8.2015 (muokattu)

Viikonloppuna Helsingissä järjestetty elektronisen musiikin Weekend Festival houkutteli 60 000 kävijän yleisön Kyläsaareen. Helsingin ympäristökeskuksesta kerrotaan festivaalin saaneen noin 200 **valitusta** melusta.

Weekend Festivalin tiedottaja Tomi Lindblom kertoo kahnauksen festivaalijärjestäjän ja ympäristökeskuksen välillä saattavan siirtää jättitapahtuman pois Helsingistä.

”Tilanne on avoin. Saatuamme tämän kesän festivaalin päätökseen aloimme heti suunnitella jo seuraavaa. Lähtö pois Helsingistä on varsin mahdollinen”, Lindblom muotoilee.

Ympäristökeskus kertoo vastaanottaneensa runsaasti kiukkuista palautetta festivaalilipun ostaneilta ihmisiltä myös siitä, että viranomainen oli viime tipassa aikaistanut ohjelman päättymisaikoja, mikä aiheutti ohjelmaan muutoksia.

Tomi Lindblom kertoo, että he saivat ympäristökeskuksen myöntämän meluluvan 4. kesäkuuta. Se oli Lindblomin mukaan liian myöhään.

”Tapahtuman **palasten** pitäisi olla koossa jo kuukausia **aiemmin**. Artistien kanssa tehdään sopimukset viimeistään puoli vuotta ennen tapahtumaa”, Lindblom sanoo.

Ympäristökeskus kertoo teettävänsä asukaskyselyn keskustan konserttipaikkojen lahistön asukkaille syksyn aikana. **Selvityksen** tarkoituksena on tuottaa tietoa sopivien pelisääntöjen **laatimiseksi** niin, että sekä asukkaiden että tapahtumajärjestäjien näkökulmat **otettaisiin mahdollisimman** hyvin huomioon.

Ympäristökeskuksen mukaan erityisen ongelmallisia ovat kauas kantautuvat bassoäänät. Juuri bassoäänien säätäminen on viranomaisten mukaan avainkysymys festivaalin jatkon kannalta.

Elektronisen musiikin festivaalin ohjelman perustuessa äänen lisäksi myös valoihin on myöhäinen soittoaika järjestäjän mukaan tärkeä. Helsingin ympäristöviranomainen **määräsi** tänä vuonna soiton päättyväksi kello 23.00 ja 24.00.

Kimmo Oksanen HS

KYLÄSAARI

Tehtävä 2.4

Kirjoita alleviivatut kohdat toisella tavalla niin, että käytät **että**-, **kun**- tai **joka**-lauseita. (0-18 pistettä)

1. Viikonloppuna Helsingissä järjestetty elektronisen musiikin Weekend Festival houkutteli 60 000 kävijän yleisön Kyläsaareen. (0-2 pistettä)
 - o Elektronisen musiikin Weekend Festival, joka järjestettiin viikonloppuna Helsingissä... (2 pistettä)
2. Tomi Lindblom kertoo kahnauksen festivaalijärjestäjän ja ympäristökeskuksen välillä saattavan siirtää jättitapahtuman pois Helsingistä. (0-2 pistettä)
 - o että kahnauksen festivaalijärjestäjän ja ympäristökeskuksen välillä saattaa... (2 pistettä)
3. Saatuamme tämän kesän festivaalin päätökseen aloimme suunnitella seuraavaa. (0-2 pistettä)
 - o Kun olimme saaneet... (2 pistettä)
4. Ympäristökeskus kertoo vastaanottaneensa runsaasti kiukkuista palautetta festivaalilipun ostaneilta ihmisiltä. (0-2 pistettä)
 - o että (se) on vastaanottanut / että he ovat ottaneet vastaan / että (se) vastaanotti / että he olivat vastaanottaneet (2 pistettä)
5. Ympäristökeskus kertoo vastaanottaneensa runsaasti kiukkuista palautetta festivaalilipun ostaneilta ihmisiltä. (0-2 pistettä)
 - o ihmisiltä, jotka ovat /olivat ostaneet festivaalilipun (2 pistettä)
6. Lindblom kertoo, että he saivat ympäristökeskuksen myöntämän meluluvan kesäkuussa. (0-2 pistettä)
 - o meluluvan, jonka ympäristökeskus myönsi / oli myöntänyt kesäkuussa. (2 pistettä)
7. Ympäristökeskus kertoo teettävänsä asukaskyselyn. (0-2 pistettä)
 - o että se teettää / että he teettävät (2 pistettä)
8. Erityisen ongelmallisia ovat kauas kantautuvat bassoäänet. (0-2 pistettä)
 - o bassoäänet, jotka kantautuvat kauas (2 pistettä)
9. Elektronisen musiikin festivaalin ohjelman perustuessa äänen lisäksi myös valoihin on myöhäinen soittoaika tärkeä. (0-2 pistettä)
 - o Kun elektronisen musiikin festivaalin ohjelma perustuu... (2 pistettä)

Arvosteluperusteet: Jos on väärä sivulausetyyppi, ei saa pisteitä ollenkaan ja 0,5 pistettä vähennetään, jos joka-pronominin muoto ei ole oikein. Jos on oikea sivulausetyyppi, mutta lauseen merkitys on muuttunut olennaisesti, ei saa pisteitä ollenkaan.

Jos on väärä mennyt aikamuoto, vähennetään 0,5 pistettä. Jos on käyttänyt preesensiä, kun pitäisi käyttää mennyttä aikamuotoa, vähennetään 1 piste.

0,5 pistettä vähennetään, jos sanajärjestys tai sanavalinta on virheellinen tai epäluonteva.

0,5 pistettä vähennetään muista kielioppi- ja kirjoitusvirheistä.

Tehtävä 2.5

Seuraavat sanat ovat tekstistä "Festivaalin melu häiritsi kaupunkia". Ne on tekstissä kirjoitettu **lihavoinnilla**. Kirjoita sanojen perusmuodot (sanakirjamuodot). Voit saada 0,5 pistettä kustakin sanasta. (0-5 pistettä)

1. houkutteli
 - houkutella
2. valitusta
 - valitus
3. kiukkuista
 - kiukkuinen
4. palasten
 - palanen
5. aiemmin
 - aikaisin
6. selvityksen
 - selvitys
7. laatimiseksi
 - laatiminen
8. otettaisiin
 - ottaa
9. mahdollisimman
 - mahdollinen
10. määräsi
 - määrätä

Tehtävä 2.6.

Seuraavat sanat ja ilmaukset ovat tekstistä ”Festivaalin melu häiritsi kaupunkia”. Ne on tekstissä alleviivattu katkoviivalla. Selitä omin sanoin, mitä ne tarkoittavat. (0-5 pistettä)

1. tilanne on avoin (0-1 pistettä)
 - ei tiedetä vielä, mitä tapahtuu (1 piste)
2. runsaasti (0-1 pistettä)
 - hyvin paljon (1 piste)
3. viime tipassa (0-1 pistettä)
 - viime hetkellä, juuri ennen festivaalin alkua (1 piste)
4. lähistö (0-1 pistettä)
 - lähiseutu, lähellä oleva alue (1 piste)
5. avainkysymys (0-1 pistettä)
 - tärkein huomioon otettava asia (1 piste)